

## CHANTS DE CATULLE - Uilenburger Concert 18 maart 2013



**Vier vrouwen spelen in verschillende samenstellingen muziek van componisten die Duitsland ontvluchtten in de jaren dertig: Hans Gál, Mátyás Seiber en Hanns Eisler. Daarnaast staan werken op het programma van hun Franse tijdgenoten Darius Milhaud en Francis Poulenc. De Nederlandse componiste Sylvia Maessen schreef een nieuw werk voor de bijzondere bezetting van sopraan, viool, klarinet en piano.**

Muzikale ontwikkelingen hebben zich nooit veel aangetrokken van staatsgrenzen en machtswisselingen. Jazz uit Amerika veroverde Europa alsof er geen oceaan tussen lag. Darius Milhaud liet zich in Parijs inspireren, Mátyás Seiber werd er in Boedapest door gegrepen. De componisten en musici zelf werden des te zwaarder getroffen door de oorlog die de kaart en de bevolking van Europa voorgoed zou veranderen. Milhaud vluchtte in 1940 naar Californië, Seiber werd al in 1933 ontslagen als directeur van de afdeling jazz van het conservatorium in Frankfurt en vluchtte naar Engeland,

waar hij al snel de Britse nationaliteit verkreeg. Milhaud gaf in de VS les aan o.a. Dave Brubeck en Burt Bacharach, Seiber leidde een hele generatie Britse componisten op. Hans Gál en Hanns Eisler groeiden beiden op in Wenen, net als Seiber en Milhaud waren ze van Joodse afkomst. Tijdens WO1 werd Gál met het leger naar Servië gestuurd, Eisler vocht aan het front in een Hongaars regiment. Na deze oorlog bouwden ze aan een muzikale carrière in Duitsland. Eisler voelde zich aangetrokken door het anti-elitaire communisme in Berlijn en componeerde marsen en strijdliederen voor mannenkoor. Gál werd directeur van het conservatorium in Mainz. In 1933 viel het doek in Duitsland: Hitler kwam aan de macht. Gál werd ontslagen en vertrok naar Wenen. Toen Oostenrijk zich in 1938 aansloot bij Duitsland vluchtte hij naar Engeland. In 1940 werd hij vanwege zijn Oostenrijkse paspoort gevangen gezet als vijandige vreemdeling. Hanns Eisler vluchtte in 1933 meteen naar Londen. Zonder paspoort reisde hij van hot naar her – hij deed ook Nederland aan en componeerde enige werken voor VARA ensembles. In 1938 nam hij uiteindelijk een baan aan in de VS in de hoop daar voorgoed te kunnen blijven. Maar zijn communistische sympathieën werden niet gewaardeerd en uiteindelijk vestigde hij zich in 1948 in Oost-Berlijn. Een van zijn composities werd verkozen tot het volkslied van de DDR. De enige componist die in al dit tumult zijn geboortestad nooit hoefde te verlaten was Francis Poulenc. Ondanks zijn openlijke homoseksualiteit was hij in de oorlog relatief veilig. Net als Milhaud maakte hij deel uit van de Group des Six. Aan het begin van de oorlog werd Poulenc lid van 'Comité de Front National des Musiciens', een communistische organisatie. Hij beperkte zich – voor zover we weten – vooral tot muzikale protesten.

### Programma

Hans Gál (1890-1987)	Trio voor viool, klarinet en piano (1950)
Mátyás Seiber (1905-1960)	Drei Morgenstern Lieder (1929, zang en klarinet)
Hanns Eisler (1898-1962)	Vom Sprengen des Gartens; Die Kirschdieb; Hollywood; Die Heimat; An eine Stadt
Francis Poulenc (1899-1963)	Klarinetsonate (1962)
Darius Milhaud (1892-1974)	Quatres Poèmes de Catulle voor sopraan en viool (1923)
Sylvia Maessen (1959)	'De vrijheid komt naakt', drie liederen voor zang, viool, klarinet en piano (première)
Darius Milhaud (1892-1974)	Trio voor viool, klarinet en piano (1936)

**Gauguin Ensemble: Yfynke Hoogeveen – klarinet & Loes van Ras – piano  
Irene Maessen – sopraan; Sonja van Beek – viool**

datum	maandag 18 maart 2013
aanvangstijd	20.15 uur
locatie	Bethaniënklooster, Barndesteeg 6B, Amsterdam
prijs	€ 17,50 / € 14,- (CJP/Stadspas/65+)

Reserveren Bethaniënklooster: [www.bethanienklooster.nl](http://www.bethanienklooster.nl) - 020-6250078, of bel de Leo Smit Stichting, 020 422 7001 / [secretariaat@leosmit.nl](mailto:secretariaat@leosmit.nl) / [www.leosmit.org](http://www.leosmit.org)

### Noot voor de redactie:

Voor meer informatie of beeldmateriaal kunt u kijken op [http://www.leosmit.org/leosmitstichting.php?DOC\\_INST=4](http://www.leosmit.org/leosmitstichting.php?DOC_INST=4) of contact opnemen met Carine Alders, 033-4613186 / 06-14665918, [secretariaat@leosmit.nl](mailto:secretariaat@leosmit.nl).